

บทที่ 4

วิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะของประเทศไทย ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลละหาร จังหวัดนนทบุรี

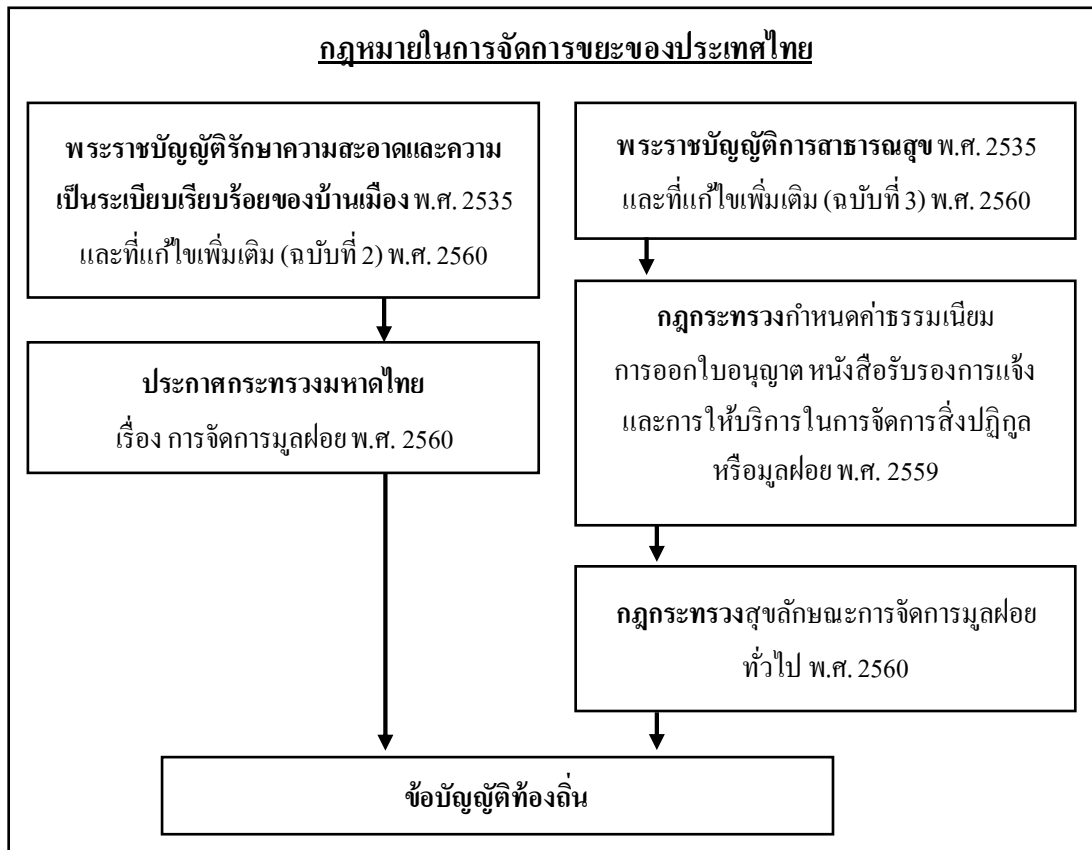
จากการศึกษาความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องทั้งประเทศไทย และต่างประเทศ ได้แก่ ประเทศญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเครือรัฐออสเตรเลีย นำมาสู่การวิเคราะห์ถึงปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะในประเด็นต่าง ๆ โดยในบทนี้จะทำการวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะของประเทศไทย ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลละหาร จังหวัดนนทบุรี ได้แก่ ปัญหาการไม่มีกฎหมายกลาง ปัญหาการนิยามคำว่าขยะที่ไม่ชัดเจน ปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะและปัญหาการใช้บังคับกฎหมาย

4.1 ปัญหาการไม่มีกฎหมายกลาง

จากการศึกษาพบว่าในปัจจุบันมีพระราชบัญญัติหลายฉบับที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะ ทั้งนี้ จะพบว่ากฎหมายแม่บทที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะจะมี 2 ฉบับ ได้แก่ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 โดยทั้ง 2 พระราชบัญญัติในข้างต้นมีสถานะหรือลำดับศักดิ์ทางกฎหมายที่เทียบเท่ากัน และมีกฎหมายลำดับรอง ได้แก่ กฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559 กฎกระทรวง วงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 และประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ที่ให้ราชการส่วนท้องถิ่นจัดให้มีระบบจัดการและกำจัดมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ

จากการที่มีกฎหมายหลายฉบับ ทั้งกฎหมายแม่บทและกฎหมายลำดับรองของฝ่ายบริหาร เพื่อกำหนดรายละเอียดของกฎหมายแม่บท และเป็นแนวทางในการปฏิบัติตามกฎหมายแม่บทหลายฉบับ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจหน้าที่ออกข้อบัญญัติในการปฏิบัติงานด้านการจัดการขยะหรือจัดบริการสาธารณะในพื้นที่ จะต้องยึดถือกฎหมายหลายฉบับ ทำให้เกิด

ความทับซ้อนกันในเชิงอำนาจหน้าที่ของตัวบทกฎหมาย เนื่องจากไม่มีกฎหมายกลางในการชี้ดปฏิบัติ สามารถอธิบายกฎหมายในการจัดการขยะได้ดังภาพประกอบที่ 4.1

ภาพที่ 1 กฎหมายในการจัดการขยะของประเทศไทย

จากภาพที่ 4.1 กฎหมายในการจัดการขยะของประเทศไทย เห็นได้ว่าจะมีกฎหมายแม่บท 2 ฉบับเกี่ยวกับการจัดการขยะ ทั้งพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 ส่งผลให้มีกฎหมายลำดับรองอีกหลายฉบับที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำมาปรับใช้ในการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น อันเกิดจากการไม่มีกฎหมายกลางด้านการจัดการขยะโดยเฉพาะ จึงส่งผลให้เกิดความทับซ้อนกันของตัวบทกฎหมาย เช่น การนิยามคำว่ามูลฝอยที่แตกต่างกัน การใช้คำว่าข้อกำหนดหรือข้อบัญญัติท้องถิ่นที่แตกต่างกัน

นอกจากนี้ การไม่มีกฎหมายกลางและมีกฎหมายหลายฉบับเช่นนี้ ยังส่งผลให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่รักษาการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอีกหลายองค์กร ดังในกรณีของพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 จะมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัติ และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 จะมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุขรักษาการตามพระราชบัญญัติ ซึ่งแต่ละองค์กรจะมุ่งบริหารกฎหมายของตนเอง แต่ผู้จัดบริการสาธารณะภายในพื้นที่คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่งผลให้เกิดความไม่เป็นเอกภาพในการจัดการขยะของประเทศไทย

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การไม่มีกฎหมายกลางหรือไม่มีกฎหมายแม่บทเพียงฉบับเดียวที่ระบุถึงการจัดการขยะเป็นการเฉพาะ หรือการมีกฎหมายหลายฉบับเช่นนี้ สร้างความสับสนให้เกิดกับหน่วยงานผู้ปฏิบัติงานเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ ยังทำให้เกิดความทับซ้อนกันของตัวบทกฎหมายเอง อันส่งผลให้เกิดความแตกต่างในหลายมิติ เช่น การนิยามคำศัพท์ วัตถุประสงค์ในการจัดการขยะฯ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดปัญหาของการนำกฎหมายมาปรับใช้กับการออกข้อบัญญัติท้องถิ่นด้านการจัดการขยะหรือการออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบลละหาร ตามมา

4.2 ปัญหาการนิยามคำว่าขยะที่ไม่ชัดเจน

เนื่องด้วยการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับจัดการขยะ ศึกษากรณีองค์การบริหารส่วนตำบลละหาร จังหวัดนนทบุรี ได้มีการมุ่งศึกษาเกี่ยวกับกฎหมายด้านการจัดการขยะเป็นการเฉพาะ แต่จากการศึกษา พบว่า ยังไม่มีการนิยามคำว่า “ขยะ” ไว้ในกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน ทั้งในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มีเพียงคำคล้ายที่จะให้ความหมายใกล้เคียงกับคำว่าขยะได้ คือ คำว่า “มูลฝอย”

เมื่อกล่าวถึงการนิยามคำว่า “มูลฝอย” ตามความหมายจากกฎหมาย พบว่า พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มาตรา 4 ได้นิยามคำว่ามูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า ถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ หรือซากสัตว์ รวมตลอดถึงสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์หรือที่อื่น นอกจากนี้ พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มาตรา 4 นิยามคำว่ามูลฝอย หมายความว่า เศษกระดาษ เศษผ้า เศษอาหาร เศษสินค้า เศษถุงพลาสติก ภาชนะที่ใส่อาหาร เถ้า มูลสัตว์ ซากสัตว์ หรือสิ่งอื่นใดที่เก็บกวาดจากถนน ตลาด ที่เลี้ยงสัตว์ หรือที่อื่น และหมายความรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ

มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่านิยามคำว่ามูลฝอยนี้ มีความคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกับนิยามคำว่าขยะในวรรณคดีของผู้เขียน

แต่กระนั้นก็ตาม ถึงแม้พระราชบัญญัติทั้ง 2 ฉบับที่กล่าวถึงในข้างต้นมีการนิยามความหมายคำว่ามูลฝอยไว้อย่างชัดเจน แต่จะพบว่าพระราชบัญญัติแต่ละฉบับจะมีการนิยามคำว่ามูลฝอยที่แตกต่างกัน กล่าวคือ นิยามมูลฝอยในพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 จะไม่ได้รวมมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน แต่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 จะรวมถึงมูลฝอยติดเชื้อ มูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายจากชุมชน

จากการศึกษากฎหมายต่างประเทศ พบว่า ประเทศญี่ปุ่น สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี สาธารณรัฐสิงคโปร์ และเครือรัฐออสเตรเลีย มีการระบุหรือนิยามคำว่าขยะไว้ผ่านตัวบทกฎหมายหลักหรือกฎหมายแม่บท โดยการใช้คำว่า Waste หรือกล่าวถึงการให้ความหมายของคำว่าขยะในภาพรวมได้ว่า หมายถึง ของเสียหรือเปล่าประโยชน์ ของเหลือใช้ ของที่ไม่เป็นที่ต้องการ หรือไม่อาจใช้ประโยชน์ได้ตามวัตถุประสงค์ ซึ่งเป็นการใช้คำในลักษณะที่มีการให้ความหมายกว้าง แต่ครอบคลุมคำว่าขยะร่วมด้วย

ดังนั้น ในกรณีของประเทศไทย ต้องให้มีการนิยามคำว่า “ขยะ” ในกฎหมายให้ชัดเจน และครอบคลุมการให้ความหมาย เพื่อเป็นแบบแผนหรือบรรทัดฐานทางกฎหมายในการให้นิยามความหมายของคำว่าขยะ นำมาสู่การจัดการขยะภายในประเทศให้ไปในทิศทางเดียวกัน และส่งผลให้การออกข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีแบบแผนและบรรทัดฐานทางกฎหมายร่วมกัน

4.3 ปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะ

เนื่องจากการจัดการขยะถือเป็นหนึ่งในบริการสาธารณะที่ฝ่ายปกครองจะต้องจัดทำขึ้น เพื่อวัตถุประสงค์สาธารณะหรือตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนส่วนรวมในพื้นที่ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในหมวด 14 มาตรา 250 วรรคหนึ่ง ได้ระบุอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีอำนาจหน้าที่ดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน ดังนั้น การจัดการขยะจึงถือเป็นหนึ่งในกิจการสาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ ประกอบกับพระราชบัญญัติ 2 ฉบับ ได้แก่พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560

และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 ให้อำนาจหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการขยะในขอบเขตพื้นที่รับผิดชอบ และให้มีการออกข้อบัญญัติเกี่ยวกับการจัดการขยะในพื้นที่ของตนเอง กล่าวคือ องค์การบริหารส่วนตำบลละหารจะมีหน้าที่ในการจัดการขยะและออกข้อบัญญัติภายในพื้นที่ของตนเองหรือขอบเขตพื้นที่ที่อยู่ในการดูแลของอบต.

หน้าที่ในการจัดการขยะ หากอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 หมวด 3/1 มาตรา 34/1 วรรค 2 ได้ระบุให้ราชการส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการเองหรือจะมอบหมายให้เอกชนดำเนินการแทนก็ได้ ตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด นอกจากนี้ หากอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 มาตรา 18 วรรค 2 และ วรรค 3 ระบุให้ต้องอยู่ในการควบคุมดูแลและความรับผิดชอบของท้องถิ่น หรือจะร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการจัดการขยะ โดยดำเนินการภายใต้ข้อตกลงร่วมกันก็ได้ แต่ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์สาธารณะโดยส่วนรวม หรือในกรณีที่มีเหตุอันสมควรอาจมอบให้บุคคลอื่นดำเนินการแทนได้ แต่อยู่ในการควบคุมดูแลของราชการส่วนท้องถิ่น

จากข้อกฎหมายในข้างต้น จะเห็นได้ว่า กฎหมายแม่บทมีการระบุบทบาทหน้าที่ด้านการจัดการขยะเฉพาะเจาะจงให้เป็นหน้าที่หรืออยู่ในการกำกับดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่เมื่อศึกษาเปรียบเทียบจากงานต่างประเทศ จะพบว่าในประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐสิงคโปร์จะมีการระบุบทบาทหน้าที่ของประชาชน รัฐบาล และผู้ประกอบการเข้าไปอยู่ในข้อกำหนดทางกฎหมายร่วมด้วย หรือในกรณีของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่มีรัฐบาลเข้มแข็งอาศัยบทบาทจากรัฐบาลกลางในการดำเนินงาน การส่งเสริม และการสนับสนุนด้านการจัดการขยะ มีการกำหนดบทบาทของผู้ผลิตหรือผู้ประกอบการไว้ในมาตรการ หรือกำหนดบทบาทของประชาชนผ่านแนวนโยบายต่าง ๆ ด้านการจัดการขยะ รวมถึงในกรณีของเครือรัฐออสเตรเลียที่ทุกภาคส่วนมีบทบาทในการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ทั้งรัฐบาลแห่งเครือรัฐ รัฐบาลแห่งมลรัฐ รัฐบาลท้องถิ่น และเอกชน จากการศึกษาจากงานต่างประเทศ พบว่าบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะของแต่ละตัวแสดงจะถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนในดับทกฎหมาย แนวนโยบาย หรือมาตรการต่าง ๆ ในการจัดการขยะ และแสดงให้เห็นถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะเป็นของทุกคนในสังคมที่จะต้องรับผิดชอบร่วมกัน

ตัวอย่างในกรณีของประเทศญี่ปุ่นและสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะได้ชัดเจนในเรื่องของการสร้างบทบาทของตัวแสดงในหลายภาคส่วนตั้งแต่ต้นทาง โดยในประเทศญี่ปุ่น มีการกำหนด

บทบาทไว้ในข้อกำหนดฯ ซึ่งได้มีการระบุให้ประชาชนต้องเป็นผู้คัดแยกขยะแบ่งตามประเภทของขยะ ผู้ประกอบการต้องลดการสร้างขยะให้น้อยที่สุด รัฐบาลต้องสนับสนุนการดำเนินงานและงบประมาณในการจัดการขยะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการจัดการขยะอย่างเป็นระบบ ทั้งระบบการจัดเก็บ ระบบการขนส่งและระบบการกำจัด และตัวอย่างของสาธารณรัฐสิงคโปร์ จะมีการสร้างบทบาทผ่านการจัดทำแผนงานการจัดการขยะระดับชาติ เพื่อประสานกลุ่มผู้เกี่ยวข้องและกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจรีไซเคิลที่จดทะเบียน เพื่อให้กระบวนการบริหารจัดการขยะครอบคลุมทั่วประเทศ มีการกำหนดให้ประชาชนต้องคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือน และมุ่งเน้นกระบวนการจัดการขยะแบบรีไซเคิลเป็นสำคัญ

จากข้อมูลดังกล่าวข้างต้น เมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับกฎหมายไทย จะพบว่ากฎหมายไทยยังมีปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะ ที่ไม่ปรากฏการระบุถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะไว้ในตัวบทกฎหมาย มีการระบุถึงบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะให้เป็นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเท่านั้น ไม่ปรากฏการกำหนดหน้าที่ของราชการส่วนกลาง เอกชน หรือผู้ประกอบการ ประชาชน รวมถึงภาคส่วนอื่น ๆ ในการจัดการขยะ และประชาชนยังขาดการมีส่วนร่วมในการจัดขยะอยู่มาก ตั้งแต่กระบวนการจัดทำแผนตลอดจนการมีส่วนร่วมในการรักษาระเบียบตามข้อกำหนดฯ รวมถึงการลดปริมาณขยะและการคัดแยกขยะ ซึ่งปัจจุบันพบว่าจะมีเพียงการขอความร่วมมือจากประชาชนเท่านั้น นอกจากนี้ ยังขาดบทบาทหน้าที่ของราชการส่วนกลาง ที่ควรเข้ามามีบทบาทในการร่วมรับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดการขยะร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งบทบาทในการสนับสนุนและส่งเสริมในเรื่องของทรัพยากรต่าง ๆ เช่น งบประมาณ อัตราค่าถังเจ้าหน้าที่ ถังขยะฯ ตลอดจนการสร้างความร่วมมือในการกำหนดแนวทางการจัดการขยะ การรณรงค์และการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดการขยะในประเทศ

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะ ต้องมีการบัญญัติบทบาทหน้าที่ในการจัดการขยะของประชาชน ราชการส่วนกลาง ตลอดจนภาคส่วนที่เกี่ยวข้องไว้ในกฎหมายเพิ่มเติม หรือจัดทำแผน แนวนโยบาย หรือมาตรการในระดับชาติด้านการจัดการขยะ และกำหนดเกี่ยวกับบทบาทและอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะของตัวแสดง เพื่อเป็นมาตรฐานการดำเนินงานตั้งแต่ระดับชาติสู่ระดับปฏิบัติการ และเพื่อให้ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องรับรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง ราชการส่วนกลางที่เกี่ยวข้องเข้ามาส่งเสริมและสนับสนุนบทบาทหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถดำเนินงานด้านการจัดการขยะได้อย่างสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ส่งผลให้เกิดการทำงานอย่างบูรณาการ และสร้างความรับผิดชอบจากทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อให้การจัดการขยะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น

4.4 ปัญหาการใช้บังคับกฎหมาย

ในทางกฎหมาย จะเห็นได้ว่าจากกฎหมายแม่บท 2 ฉบับ คือ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 และพระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 ได้ระบุถึงการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมและบทกำหนดโทษที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดปัญหาการใช้บังคับกฎหมายตามมา เนื่องจากกฎหมายแม่บททั้ง 2 ฉบับ ได้ระบุให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติของท้องถิ่น เพื่อกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการของราชการส่วนท้องถิ่น ในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย โดยในเรื่องของอัตราค่าธรรมเนียม พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2560 มีการกำหนดค่าธรรมเนียมในพระราชบัญญัติโดยตรง แต่พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560 จะระบุในกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมการออกใบอนุญาต หนังสือรับรองการแจ้ง และการให้บริการในการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือมูลฝอย พ.ศ. 2559

แต่กระนั้นก็ตาม อัตราค่าธรรมเนียมตามกฎหมายแม่บทดังกล่าวในข้างต้น ทั้ง 2 ฉบับนั้น อาจไม่สะท้อนถึงค่าใช้จ่ายที่แท้จริงในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากการกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าว ไม่ได้ถูกกำหนดจากผู้ปฏิบัติงานในการจัดเก็บค่าธรรมเนียมหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้ ยังไม่มีข้อบังคับที่จะให้ประชาชนจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าว และไม่มีมาตรการที่ชัดเจนให้กับราชการส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินการกับประชาชนที่ไม่จ่ายค่าธรรมเนียมการจัดการขยะ ส่งผลให้เกิดเป็นประเด็นปัญหาในการจัดเก็บรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นตามมา

นอกจากนี้ กฎหมายแม่บททั้ง 2 ฉบับดังกล่าว ยังมีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับทางกฎหมาย จะต้องได้รับโทษทางกฎหมายเป็นการปรับหรือการระวางโทษจำคุกหรือทั้งจำทั้งปรับ แล้วแต่กรณี แต่หากศึกษาเปรียบเทียบกับต่างประเทศ ในกรณีของประเทศญี่ปุ่น มีการปลูกฝังจิตสำนึก ในการแยกขยะตั้งแต่วัยเด็ก อีกทั้งการปลูกฝังจิตสำนึก ในทุกระดับ ตั้งแต่ในระดับโรงเรียน ครอบครัว และชุมชน และรัฐบาลญี่ปุ่นยังมีกฎหมายเป็นข้อกำหนด มีบทลงโทษชัดเจนสำหรับผู้ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย และถูกนำมาใช้บังคับอย่างจริงจัง หรือตัวอย่างในกรณีของสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี มีการตราพระราชบัญญัติเป็นกฎหมายแม่บทในระดับชาติ มีการออกกฎหมายว่าด้วยบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการรีไซเคิลและการหมุนเวียน และมีมาตรการหรือแนวนโยบายในการส่งเสริมให้ประชาชนและผู้ประกอบการเข้ามีส่วนร่วม ในการจัดการขยะ

กล่าวคือ สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมีแนวนโยบายและมาตรการสนับสนุนต่าง ๆ ตลอดจนการตรากฎหมายลำดับรอง ที่สอดคล้องกับกฎหมายแม่บท จึงส่งผลให้การใช้บังคับกฎหมาย และกฎหมายลำดับรองของประเทศประสบผลสำเร็จและสอดคล้องกันทั้งประเทศ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า จากกรณีของประเทศไทย การใช้บังคับกฎหมายยังคงมีปัญหาอยู่ ทั้งในเรื่องความซ้ำซ้อนของอัตราค่าธรรมเนียม และการไม่มีข้อบังคับให้ประชาชนจะต้องจ่ายค่าธรรมเนียมดังกล่าว รวมถึงการมีบทกำหนดโทษสำหรับผู้ที่ไม่ทำตามข้อบังคับทางกฎหมาย แต่ไม่ได้ถูกนำมาใช้บังคับอย่างจริงจัง รวมถึงขาดมาตรการส่งเสริมและสนับสนุนด้านการจัดการขยะ ส่งผลให้เกิดเป็นปัญหาในการจัดการขยะสำหรับราชการส่วนท้องถิ่นตามมา หมายรวมถึงองค์การบริหารส่วนตำบลละหาร